

Rodolfo
del Hoyo

LA DARRERA
CARTA DE
MANUEL
MORÓN

V I E N A
E D I C I O N S

Mentre vomitava agenollat davant la tassa del vàter del jutjat, vaig recordar que havia deixat penjada la Dèlia.

Qualsevol persona pot morir un dia net i clar de primavera quan la vida es desperta guarnida de colors, i em poden assignar l'aixecament del cadàver. Encara no m'he acostumat a veure els morts perquè sempre me'ls imagino moments abans. Quanta estona feia que esperaven inútilment que algú els ajudés? Quantes hores feia que havien caigut marejats, molls de pixum, ofegant-se, amb els ulls desorbitats i la boca plena de flegmes, sense poder cridar, sense poder-se moure, sense poder arribar al telèfon o a l'aparell de teleassistència? No podia evitar el calfred i la tristesa o la pena que m'acompanyaven durant dies. Em resultava violent veure els morts en el lloc del decés amb l'escenografia que la mort dibuixava en cada cas.

En Manuel Morón jeia damunt d'una màrrega llardosa i esparracada plena d'estrips per on sortien manyocs de palla i llana. El van trobar als baixos d'un edifici mig enrunat on només vivia una senyora gran que es negava a marxar perquè hi fessin un hotel de luxe. En Manuel duia la roba molt bruta, la camisa li venia gran. Els pantalons, lligats a la cintura amb una corda, eren unes quantes talles més grans que la seva, però amb uns camals força més curts. Els peus despullats, inflats i negres. I no obstant això, el rostre, amb un lleu somriure que la rigidesa no havia esborrat del tot, semblava plàcid. Pertot hi havia menjar podrit, piles de peces de metall, de diaris i de cartrons, i desenes d'ampolles que desprenien fortor de vi fermentat.

Tenia els braços encreuats damunt el pit i, ben agafat entre les mans, un bloc d'espiral amb tapes de cartró de color granat amb un bolígraf enganxat pel clip. S'hi podia llegir un títol escrit amb retolador i lletra tremolosa: «Per al meu fill».

Entre el cadàver i les restes d'aliment corromput hi havia corrues d'insectes. Tot plegat feia una ferum irrespirable. Notava sobre la pell el pessigolleig fastigós de les mosques que instants abans rondaven el mort.

Al cap de pocs dies, arribaven al jutjat els informes del forense i de la policia científica. En adjuntar-los a l'expedient, vaig tornar a veure el quadern. No vaig poder evitar la temptació de llegir-lo. En començar, vaig sentir l'angoixa d'una presència freda. El mort prenia vida, s'incorporava fora del quadern i parlava.

«**E**stimat fill. Estic assegut al costat d'un sac vell ple de palla, de llana i de papers que em fa de matalàs. No és res més que el meu llit de mort. Noto que tot s'acaba. Les hores passen lentes. Ja fa dies que em noto molt cansat i no tinc ganes de sortir. La senyora Delfina, una veïna que és molt bona persona, em porta menjar cada dia. Però darrerament ho vomito tot. No tinc gana. Estirat al damunt de la màrrega, passo les hores contemplant el sostre d'una habitació que em fa d'aixopluc a Ciutat Vella. Segurament la pintura va ser blanca algun dia, però ara és d'un color indefinit i penja a tires. De vegades en cau algun tros.

»Tip del pas adormit dels dies, he decidit escriure't aquest relat o aquesta carta, interpreta-ho com vulguis. Escriuré mentre pugui. Em costa grans esforços per culpa d'una tremolor molesta que tinc al cos i perquè tinc els ulls desgastats i la poca llum de què puc servir-me ja no hi vol entrar. Em consola, però, escriure't. No sé si aquest quadern arribarà a les teves mans. M'agradaria, però tant se val. He viscut martiritzat tractant d'entendre el que ens va passar. Mil vegades m'he posat a escriure't i mil vegades ho he deixat. Ara no penso deixar-ho, tot i que segurament no servirà per a res. Tanmateix, el més probable és que no pugui acabar. És possible que la mort arribi aviat. Fa temps que l'espero, i no li tinc por, ni m'importa. Res millor no pot passar-me. Tot i així, tinc la vana esperança que algú trobi aquestes pàgines. He passat tota la vida volent parlar amb tu, volent explicar-te les coses. No vull cap perdó, només vull que coneguis la meva versió

dels fets, la meva veritat. I no obstant això, no n'estic segur perquè no sé si faig bé, però ho escric i el que hagi de passar, passarà.»

L'home que fa un moment llegia en veu alta és baix i prim, amb el rostre solcat per profundes arrugues. Escriu sota la llum tremolosa d'una espelma que l'envolta d'una aurèola imprecisa i penombrosa que es va degradant fins a la foscor més absoluta a mesura que ens n'allunyem i ens imaginem racons i parets i potser algun altre moble. Una taula braser, coberta amb una manta i un hule estampat amb flors, i una cadira plegable són els únics mobles que podem veure.

L'home fa servir un bolígraf, el mateix que va trobar el jutge en la diligència d'aixecament del cadàver. Du imprès amb lletres daurades «Bar La Amistad. Comidas caseras».

De sobte, l'home, pres d'un estat de follia, llença el bolígraf amb fúria i fa un crit. S'aixeca de la cadira. Intenta caminar per la sala, de pressa, com si volgués anar a un lloc i hi arribés tard. Però no pot. Trontolla. Mira al voltant amb desconfiança. Intenta protegir-se l'esquena contra la paret, com si estigués amenaçat per algú. Té els ulls desorbitats i el rostre trasbalsat pel pànic. Les mans li tremolen. Obre la boca per parlar, però sembla que s'ofegui. Estossega per escurar-se el coll. Per fi parla, a estones quequejant amb la veu nuada, a estones atropelladament.

»He de... He de... continuar... continuar escrivint. (Crida.) Continuar escrivint! Ves-te'n! Ves-te'n, bèstia! He d'escrivure! Per què jo? Per què?»

Cau a terra, plora. S'aixeca d'una revolada, corre cap a una ampolla. Beu amb impaciència. El vi li regalima per la comissura dels llavis. Trontolla un altre cop. Torna a caure. S'arrossega. Intenta

posar-se dret, però resta de genolls i, capmoix, parla enmig de sanglots.

»Ja ho veus, fill meu, quina merda d'home. Ara em costa entendre que un dia vaig ser pare. És curiós perquè... perquè... anava a dir-te alguna cosa... He d'escriure, sí, he de seguir fins al final. Volia dir-te... anava a dir... cony! Noto que se'm refreda la sang. Aquesta immundícia té la sang gelada!»